

Ferran Bargues Estellés, secretari del Consell Rector de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació,

CERTIFICA

Que el Consell Rector en la reunió del dia 16 de novembre de 2022 ha aprovat l'acord següent:

“PROCEDIMENT DEL CONSELL RECTOR SOBRE RESCABALAMENT PER ENRIQUIMENT INJUST

L'“enriquiment injust” és una figura de rescabament de creació jurisprudencial, que ha cristal·litzat en un principi general del dret informador de l'ordenament jurídic que prohibeix l'enriquiment injust, i en l'acció concreta que, en seu contenciosa administrativa, empara el rescabament que emana d'aquest. A diferència del que succeeix en altres ordenaments, en l'ordenament jurídic espanyol, cap precepte legal conté una regulació sobre l'enriquiment injust.

La jurisprudència espanyola l'ha anat definint partint del dret civil regulador del “quasicontracte” (art. 1888 del Codi Civil) i, en particular, per a permetre la compensació econòmica i l'equilibri patrimonial per i en la “gestió de negocis aliens”. En concret, la jurisprudència majoritària ha optat per conferir a l'enriquiment injust el caràcter de font autònoma d'obligacions, que, en la seua concepció civilista, “naixen no sols dels contractes, sinó de la llei, dels contractes, dels quasicontractes i dels actes i omissions il·lícites”, afavorint la seua aplicació un criteri espiritualista basat en el principi general de bona fe en el compliment de les obligacions.

La construcció jurisprudencial de l'enriquiment injust com a font autònoma d'obligacions ha anat virant cap al dret administratiu, buscant el resultat de justícia i equitat material en les relacions amb l'administració, sempre que concórreguen els següents requisits, que condicionen l'èxit de l'acció:

1. La realització efectiva d'una prestació que provoque un increment patrimonial de qualsevol classe a l'Administració que manque de raó jurídica que el fonamente.
2. Que es provoque un correlatiu empobriment de qui realitza la prestació, és a dir, que s'obtinga a costa d'aquest.
3. L'existència d'una relació causal entre l'empobriment i l'enriquiment.
4. Que no existisca un precepte legal que excloga l'aplicació d'aquest principi.

5. Que la prestació s'haja realitzat a conseqüència de les ordres rebudes de l'Administració.
6. Que les ordres vinguen d'una persona o òrgan amb aparent capacitat de vincular a l'Administració titular de la prestació.
7. Que no existisca mala fe per l'executant de la prestació.

L'Agència Valenciana Antifrau, en *La recomanació general sobre enriquiment injust*, d'11 de maig de 2020, insisteix en el caràcter subsidiari de la figura i es reafirma en la necessitat de protegir l'interés públic, d'acord amb els principis generals del dret, respectant les vies formals previstes en la normativa reguladora sectorial per a realitzar encàrrecs a tercers. I, per al cas d'arribar al remei subsidiari de l'enriquiment injust, una de les vies doctrinals que es comparteixen implicaria articular una millora reguladora que contemple el restabliment de la legalitat infringida en el marc de la tutela restitutòria, però com a via subsidiària, i, en cap cas, per a "normalitzar" un procediment d'ús general.

En aquest sentit, en l'apartat 5 de la *Recomanació general (Mecanismes de prevenció de l'enriquiment injust que eviten i/o minimitzen irregularitats constitutives de frau i corrupció)*, en el subapartat 9, assenyala que "Paral·lelament, i per als excepcionals supòsits en què s'acudisca a la via del rescabament o reconeixement extrajudicial per enriquiment injust, podria articular-se un procés de millora reguladora que, en línia amb algunes propostes doctrinals, articule mesures sota el prisma del restabliment de la legalitat infringida, bé regulant *ad hoc* la via de l'enriquiment injust, bé en el si de la regulació actual del procediment de gestió d'aquesta despesa i, insistim, en qualsevol cas, respectant la seua subsidiarietat."

Les Corts, en el seu *Acord de la mesa sobre les normes de fiscalització de les despeses que hagen de finançar-se amb càrrec al pressupost de les Corts*, de 9 de setembre de 2014, en l'apartat setzé, estableix el procediment per al reconeixement extrajudicial de crèdits tramitats per un enriquiment injust per a les Corts generat per l'existència d'obres, serveis o subministraments efectivament prestats a les Corts, sense la tramitació prèvia de l'expedient exigit per les normes que siguen aplicables. Aquesta regulació és similar a la continguda en la *Circular de 12 de juny de 1995, de la Intervenció General, sobre actuacions a practicar per les intervencions delegades i territorials en determinats supòsits d'inexistència o nul·litat d'actes en els quals concórrega la*

circumstància d'haver-se generat obligacions per a la Generalitat Valenciana a conseqüència del principi de prohibició d'enriquiment injust.

Seguint la recomanació realitzada per l'Agència Valenciana Antifrau i en la línia dels procediments indicats, el Consell Rector regula els tràmits que han de realitzar-se per al cas que s'hagen generat obligacions per a la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació o la Societat Anònima de Mitjans de Comunicació a conseqüència del principi de prohibició d'enriquiment injust.

Per tot el que s'ha exposat, el Consell Rector en la reunió del dia 16 de novembre de 2022 i de conformitat amb el que es disposa en l'art. 16.3.b de la Llei 6/2016, de 15 de juliol, del servei públic de radiodifusió i televisió d'àmbit autonòmic, de titularitat de la Generalitat, aprova el següent:

PROCEDIMENT DELS EXPEDIENTS DE RECONeixEMENT EXTRAJUDICIAL DE CRÈDITS TRAMITATS PER UN ENRIQUIMENT INJUST

En els expedients de reconeixement extrajudicial de crèdits tramitats per un enriquiment injust per a la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (CVMC) o la Societat Anònima de Mitjans de Comunicació (SAMC) generat per l'existència d'obres, serveis o subministraments efectivament prestats a aquestes entitats, sense la tramitació prèvia de l'expedient exigida per les normes que siguen aplicables, haurà de seguir-se el procediment següent:

Primer. Certificat de conformitat. L'òrgan gestor emetrà un certificat en el qual s'acredite la recepció de conformitat de les obres, béns o serveis objecte de l'expedient. En el supòsit de tractar-se d'obres, hauran de ser recollides en un projecte tècnic les efectivament realitzades.

El certificat emés per l'òrgan gestor haurà de remetre's a la Direcció d'Administració de la CVMC.

Segon.- Informe-proposta d'inici d'expedient. La Direcció d'Administració de la CVMC, previ examen del certificat de conformitat referit en el punt primer, podrà proposar a l'òrgan competent en matèria de contractació de la CVMC i la SAMC l'inici de l'expedient de rescabament per enriquiment injust i l'obertura

d'un expedient informatiu sobre l'existència o no de responsabilitat per part de les persones intervinents.

Tercer.- Inici de l'expedient. La resolució d'inici de l'expedient indemnitzatori correspon a la Presidència del Consell Rector o a la Direcció General de la SAMC quan la prestació de la qual porta causa l'expedient haja sigut realitzada a la CVMC o a la SAMC, respectivament.

La resolució haurà d'acordar iniciar l'expedient de rescabament per enriquiment injust i l'obertura d'un expedient informatiu sobre l'existència o no de responsabilitat per part de les persones intervinents.

Quart.- Informe de l'òrgan gestor. La Direcció d'Administració de la CVMC comunicarà la resolució per la qual s'acorde l'inici de l'expedient a l'òrgan gestor, que, a la vista d'aquesta, haurà d'emetre un informe sobre els següents punts:

1. Els motius que justifiquen que les obres, béns o serveis s'han prestat sense la tramitació del procediment legalment previst.

2. La procedència de la revisió de l'acte viciat amb infracció de l'ordenament jurídic (inexistència o nul·litat). No procedirà la declaració de nul·litat quan conste acreditat que el servei s'ha realitzat a plena satisfacció de la CVMC/SAMC i de conformitat amb els termes en què havia sigut requerit.

3. L'existència d'una situació d'enriquiment injust per a la CVMC/SAMC per haver rebut una prestació adequada i satisfactòria per a l'interés públic. Per a determinar l'existència d'enriquiment, l'òrgan gestor haurà de respectar els següents requisits:

- Pot tindre lloc tant per un increment del seu patrimoni com per una no disminució d'aquest.
- Ha d'haver-hi un correlatiu empobriment del prestador del servei, subministrament o obra.
- Falta de causa de l'atribució patrimonial, que concorre quan no existeix un negoci jurídic vàlid i eficaç entre les parts ni tampoc existeix una expressa disposició legal que autoritze l'atribució patrimonial.

- El caràcter subsidiari de l'acció d'enriquiment injust, que impedeix acudir a aquesta institució quan existeix una normativa específica que regula el supòsit concret de què es tracte.

4. La concurrència o no de culpabilitat per part del tercer, siga exclusiva o concurrent.

5. L'existència o no de responsabilitat per part de les persones intervinents de la CVMC/SAMC.

L'informe de l'òrgan gestor regulat en el present apartat haurà de ser remés, en el termini màxim de deu dies, a la Direcció d'Administració de la CVMC.

Cinqué. Informe econòmic. Rebut l'informe emés per l'òrgan gestor, la Direcció d'Administració de la CVMC donarà trasllat de l'expedient al Departament Econòmic perquè:

- A) Es pronuncie sobre l'existència de crèdit.
- B) Emeta certificat de conformitat de la factura o factures expedides per l'empresa afectada.

A l'efecte del pronunciament sobre la conformitat de la factura o factures expedides, haurà de tindre's en compte que la quantia del rescabament haurà d'alternar exclusivament entre dos imports:

- L'enriquiment que realment obté la CVMC/SAMC.
- El vertader empobriment del tercer.

La indemnització es correspondrà amb l'import menor dels dos anteriors, ja que el que pretén ser indemnitzat no té dret a exigir major import que el del seu efectiu empobriment.

Únicament seran indemnitzables per la via de l'enriquiment els perjudicis derivats d'aquest, sense que càpia la inclusió de partides diferents que, en el seu cas, pogueren correspondre a l'entitat prestadora del servei, subministradora del bé o executora de l'obra. Qualsevol altre perjudici haurà de ser reconegut per la via que corresponga.

L'informe del Departament Econòmic regulat en el present apartat haurà de ser remés en el termini màxim de deu dies, a la Direcció d'Administració de la CVMC.

Sisé. Informe Jurídic. Rebut l'informe emés pel Departament Econòmic, la Direcció d'Administració de la CVMC donarà trasllat de l'expedient al Departament Jurídic perquè emeta informe jurídic sobre l'expedient i, especialment, sobre el compliment dels tràmits previstos en el present procediment.

L'informe del Departament Jurídic regulat en el present apartat haurà de ser remés, el termini màxim de deu dies, a la Direcció d'Administració de la CVMC.

Seté. Informe-proposta de resolució de l'expedient. La Direcció d'Administració de la CVMC, previ examen dels informes referits en els apartats anteriors, dictarà proposta de resolució que es pronunciarà respecte de:

1. L'aprovació o no de l'expedient d'enriquiment injust.
2. En el seu cas, l'acord del pagament del que es deu amb càrrec al pressupost que corresponga.
3. L'existència o no de responsabilitat per part de les persones intervinents de la CVMC/SAMC. Si s'estimara l'existència de responsabilitat per part del personal actuant, la Direcció d'Administració de la CVMC proposarà la incoació del corresponent procediment sancionador, que es deduirà per les vies legalment previstes.

La Direcció d'Administració de la CVMC únicament podrà proposar l'aprovació de l'expedient d'enriquiment injust quan, de la informació que obre en l'expedient, s'acredite:

1. La manca de culpabilitat del contractista, que s'ha limitat a efectuar els treballs sol·licitats per la CVMC/SAMC. Això és, s'acredite que el vici resulta imputable exclusivament a l'actuació de la CVMC/SAMC.

2. L'existència d'una situació d'enriquiment injust a favor de la CVMC/SAMC per haver rebut una prestació adequada i satisfactòria per a l'interès públic.
3. La no necessitat de procedir a la declaració formal de nul·litat, perquè s'entenga acreditat que l'obra, el subministrament o el servei s'ha realitzat a plena satisfacció de la CVMC/SAMC i de conformitat amb els termes en què havia sigut requerit.
4. L'obertura d'un expedient informatiu sobre l'existència de responsabilitat al personal de la CVMC/SAMC que haguera intervingut.

Huité. Resolució de l'expedient. La Presidència de la CVMC o la Direcció General de la SAMC, segons corresponga, dictarà resolució, condicionada a l'autorització del Consell Rector, que es pronunciarà sobre els punts de la proposta de resolució.

Nové. Autorització de Consell Rector. La resolució dictada per la Presidència de la CVMC o per la Direcció General de la SAMC haurà de ser autoritzada pel Consell Rector de la CVMC.

Desé. Declaració d'urgència. Quan la resolució d'inici de l'expedient indemnitzatori de la Presidència del Consell Rector o de la Direcció General de la SAMC, declare la urgència del procediment, els terminis previstos es reduiran a la meitat.”